

Kieli- ja viestintätieteiden laitos

TUTKIMUSSTRATEGIA 2021–2024

Laitoksen tutkimus keskittyy kieli- ja viestintäkäytänteisiin sekä osallisuuteen monikielisessä ja -kulttuurisessa maailmassa. Tutkimus sijoittuu Jyväskylän yliopiston *kieli, kulttuuri ja yhteiskunta* -painoalalle, ja sillä on läheinen yhteys myös yliopiston kahteen muuhun painoalaan: *oppiminen, opetus ja vuorovaikutus* sekä *informaatioteknologia ja ihminen tietoyhteiskunnassa*. Lisäksi laitos tuottaa uutta, yhteiskunnallisesti vaikuttavaa tietoa humanistis-yhteiskuntatieteellisen tiedekunnan monilukutaitoon keskittyvällä profilointialueella. Laitokseen kuuluu myös viittomakielen keskus, joka opetus- ja kulttuuriministeriön myöntämän valtakunnallisen erityistehtävän mukaisesti vastaa viittomakielten korkeimman tason tutkimuksesta ja koulutuksesta Suomessa.

TAVOITETILA

Olemme monikielisten, -kulttuuristen ja teknologisoituvien viestintäkäytänteiden tutkimuksen edelläkävijä. Tutkimuksemme on avoimesti saavutettavaa ja kansainvälisesti arvostettua.

TOIMINTA-AJATUS

Kieli- ja viestintätieteiden laitoksessa tehdään kunnianhimoista tutkimusta, joka tuottaa ajankohtaista, kansainvälisesti merkittävää ja yhteiskunnallisesti relevanttia tieteellistä tietoa laitoksen vahvuusalueilla. Sitoudumme eettisyyteen ja vastuullisuuteen kaikessa tutkimustoiminnassamme. Edistämme tieteellisen keskustelun, opetuksen ja yhteiskunnallisen vuorovaikutuksen hyviä käytänteitä. Rakennamme yhteistyössä innostavan ja kestäväen tutkimusyhteisön, jossa jokaista tutkijaa arvostetaan ja tuetaan.

ARVOT

Tutkimustamme ohjaa älyllinen uteliaisuus, luovuus ja uudistuvuus. Vahvuuksiemme pohjalta tartumme ajankohtaisiin tutkimusongelmiin, kehitämme innovatiivisia menetelmiä ja tuotamme syvällistä ja näkemyksellistä tutkimustietoa. Vaalimme akateemista kulttuuria, jossa sitoudutaan tutkimuksen integriteettiin sekä edistetään ja tuetaan avointa ajatusten, tiedon, menetelmien ja tutkimustulosten jakamista.

Keskustelemme avoimesti ja kriittisesti tutkimustavoitteistamme ja -toiminnastamme. Arvioimme säännöllisesti arvojamme, vahvuuksiamme ja kehittämiskohteitamme sekä sitä, kuinka tutkijayhteisömme selviää akateemiseen elämään kohdistuvista paineista. Tutkimustoiminnan strategisessa suunnittelussa, johtamisessa ja päätöksenteossa edistämme avoimuutta ja läpinäkyvyyttä.

VAHVUUSALUEET

Osallisuus monikielisessä, -kulttuurisessa ja teknologisoituvassa maailmassa

Tutkimuksemme pohjautuu käsitykseen kielestä ja viestinnästä sosiaalisena toimintana, joka on keskeistä yksilön identiteetille, tiedonsaannille, toimijuudelle ja kuulumisen kokemukselle sekä samanaikaisesti mahdollistaa ja rajoittaa osallisuutta ja hyvinvointia sosiaalisissa ryhmissä ja yhteisöissä. Pyrimme ymmärtämään yhteiskunnalliseen osallisuuteen liittyviä globaaleja ja digitaalisia muutosprosesseja syvällisesti. Tutkimuksemme vahvuusalueet tuottavat ajankohtaista tietoa ja vaikuttavat yhteiskunnalliseen päätöksentekoon, joka koskee tekstitaitoja, oppimista ja tiedon rakentumista, identiteettiä ja liikkuvuutta, uudistuvia työtapoja sekä median tuotantoa ja käyttöä.

Monilukutaito ja tiedon rakentuminen

Tällä vahvuusalueella keskitytään monilukutaidon rooliin oppimisessa, sosiaalisessa ja yhteiskunnallisessa osallisuudessa sekä ammatillisessa toimijuudessa. Monilukutaidolla viitataan esimerkiksi tekstuaalisiin, visuaalisiin, suullisiin, spatiaalisiin ja digitaalisiin resursseihin, jotka mahdollistavat osallisuuden eri medioiden varaan rakentuvassa, digitalisoituneessa yhteiskunnassa. Tutkimuksessa painottuu tiedon rakentuminen eri elämänvaiheissa ja eri elämänalueilla, kuten koulutuksessa, vapaa-ajalla ja työelämässä. Tutkimuksessa tarkastellaan, kuinka monimuotoiset ja monikieliset taidot ja käytänteet kehittyvät eri elämänalueilla toimittaessa sekä kuinka ne rakentavat asiantuntijuutta ja kytkeytyvät toimintaan muilla elämänalueilla.

Oppiminen ja vuorovaikutus

Kielenoppimisen ja vuorovaikutuksen tutkimuksessa tarkastelemme kieltä ja viestintää merkityksenantoon liittyvänä toimintana, jossa hyödynnetään monipuolisesti kielellisiä ja muita semioottisia resursseja. Tutkimusteemojamme ovat muun muassa kielenoppimisen prosessit ja käytänteet, opetus ja arviointi, viestintäkompetenssi ja eri-ikäisten oppijoiden kokemukset eri tilanteissa ja ympäristöissä, kuten työelämässä. Tutkimuksemme perustuu kielellisten, sosiaalisten, sosiokognitiivisten ja vuorovaikutuksellisten toimintojen ja toimijoiden tarkasteluun soveltuviin teorioihin ja menetelmiin. Tutkimuksemme osallistuu kielenoppimisesta ja viestintäkompetenssista käytävään teoreettiseen ja yhteiskunnalliseen keskusteluun sekä kielitietoisuutta ja monikielisyttä edistävien pedagogisten käytänteiden kehittämiseen.

Diskurssit, identiteetit ja liikkuvuudet

Monitieteisessä ja monimenetelmäisessä diskurssintutkimuksessa kieltä tarkastellaan kriittisesti tiedon, identiteettien ja toimintatapojen kehittymiseen ja rakentumiseen vaikuttavana voimana. Tutkimuksessa on keskeistä diskurssien vaikutus osallisuuteen ja sosiaaliseen hyvinvointiin. Identiteetin, osallisuuden ja syrjäytymisen dynamiikan sekä sosiaalisen (epä)tasa-arvon tutkimus on erityisen tärkeää monimuotoistuvassa, monikielisessä maailmassa, jolle on ominaista ihmisten, teknologioiden ja ideoiden liikkuvuus. Tutkimuksella on annettavaa sekä diskurssin luonteesta käytävään tieteelliseen keskusteluun että siihen yhteiskunnalliseen keskusteluun, jossa pohditaan kielenkäytön, monikielisyyden ja kieliasiantuntijuuden merkitystä maailmassa.

Median maisemat, käyttö ja käytänteet

Laitoksessa tutkitaan sekä perinteistä että digitaalista mediaa monista eri näkökulmista. Lähestymme median käyttöä ja käytänteitä mediaekologian kontekstissa, johon kuuluu ihmisten ja

teknologian monitahoinen vuorovaikutus. Tutkimme, miten mediaa ja sen sisältöjä rakennetaan, tuotetaan ja arvioidaan erilaisissa yhteiskunnallisissa, institutionaalisissa ja arkipäiväisissä yhteyksissä. Meitä kiinnostaa, kuinka medioituminen – ja siihen liittyvä viestinnän dataistuminen, digitalisaatio ja globalisaatio – muovaa niitä jokapäiväisen elämän muotoja ja olosuhteita, joissa media on läsnä. Pyrimme vaikuttamaan keskusteluihin ja linjauksiin median roolista ja merkityksestä yhteiskunnallisissa muutoksissa, jotka liittyvät esimerkiksi työn uusiin muotoihin ja muutosten edellyttämään tietoon ja asiantuntemukseen.

KESKEISET STRATEGISET TAVOITTEET

- Tutkijat osallistuvat aktiivisesti osaamista edistävään koulutukseen. Mentorointia kehitetään ja sitä tarjotaan kaikissa tutkijanuran vaiheissa; erityistä huomiota kiinnitetään uransa alkuvaiheessa olevien tutkijoiden ja apurahatutkijoiden tukemiseen.
- Monitieteinen tutkimusyhteistyö on vahvaa ja sitä kehitetään edelleen nykyiset ja tulevat profilointialueet huomioiden.
- Kotimaisen kilpaillun tutkimusrahoituksen osuus säilyy hyvällä tasolla ja kansainvälinen rahoitus lisääntyy.
- Korkeatasoisten kansainvälisten julkaisujen osuus laitoksen julkaisutoiminnasta lisääntyy.
- Tutkimuksemme on läpinäkyvää ja julkaisut avoimesti saatavissa.
- Tutkimuksen vaikuttavuuden vahvistamiseksi luodaan vaikuttavuuden arvioinnin viitekehys.